

แนวทางการจัดการขยะ ในโรงพยาบาล

กาญจณี ศรีปัดถา
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

บุคลากรทุกคน มีหน้าที่แยกขยะให้ ถูกต้อง อย่างไร

บุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติงานกับผู้ป่วยโดยตรง
หรือที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่รับผิดชอบทำการคัด
แยกขยะ ณ ที่จุดกำเนิด และนำไปจัดเก็บใน
สถานที่ที่กำหนดให้

ประเภทของขยะ

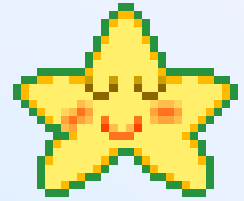
(1.) ขยะทั่วไปไม่ติดเชื้อ

(2.) ขยะติดเชื้อ

(3.) ขยะอันตราย

(4.) ขยะสารเคมี

(1.) ขยะทั่วไปไม่ติดเชื้อ

หมายถึง วัสดุที่ใช้แล้วไม่ก่อให้เกิดการแพร่เชื้อโรคไปสู่มนุษย์และสัตว์ เช่น กระดาษ พลาสติก ขวดพลาสติก กล่องยา กระดาษที่ใช้แล้ว เศษอาหาร ผัก ผลไม้ ถังพลาสติกบรรจุอาหาร

ให้ใส่ถุงดำ

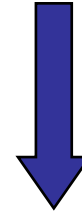
- 🍌 เศษกระดาษหรือกระดาษทิชชู
- 🍌 วัสดุสำนักงานที่หมดสภาพการใช้งานหรือชำรุด
- 🍌 เศษอาหารและใบไม้
- 🍌 ถังพลาสติกชนิดต่างๆ
- 🍌 กล่องโฟมบรรจุอาหารและกล่องนมทุกชนิด
- 🍌 ชองบรรจุวัสดุทางการแพทย์

บรรจุลงถุงดำ

ติดป้าย (สติกเกอร์)

ส่งกำจัด

รพ.บ้านบึง

(2.) ขยะติดเชื้อ

หมายถึง ขยะที่เป็นผลมาจากกระบวนการรักษาพยาบาล ที่มีคมและไม่มีคม ซึ่งควรสงสัยว่าอาจมีเชื้อโรคที่ก่อให้เกิดการแพร่เชื้อไปสู่มนุษย์และสัตว์ เช่น เลือดหรือสารคัดหลั่งต่างๆ จากร่างกายผู้ป่วย รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ ผ้า สิ่งของต่างๆ ที่เปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งต่างๆ

ไม่มีคมให้ใส่ถุงแดง

- ลำไส้ทำแผล ก้อนปิดแผล
- กระบอกฉีดยาใช้แล้วทิ้ง (ยกเว้นเข็ม)
- กระบอกเจาะเลือด ชุดให้เลือด(ยกเว้นเข็ม)
- เศษชิ้นเนื้อ อวัยวะของมนุษย์
- ถุงใส่ปัสสาวะ สายสวนปัสสาวะ ท่อระบายต่างๆ
- ชิ้นส่วนวัสดุทางการแพทย์ที่ปนเปื้อนเชื้อโรคเลือดและน้ำเหลือง
- ผ้าอ้อมสำเร็จรูป ผ้าอนามัย
- ตะล็บเก็บอุจจาระ ครอบป้องกันปัสสาวะ
- หลอดบรรจุเลือดที่ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- ถุงมือที่ตรวจ/สัมผัสเลือดและน้ำเหลือง
- รกติดเชื้อ/ไม่ติดเชื้อ

บรรจุลงถุงแดง 2 ชั้น

ติดป้าย (สติ๊กเกอร์)

ส่งกำจัดบริษัท

ขยะของมีคม

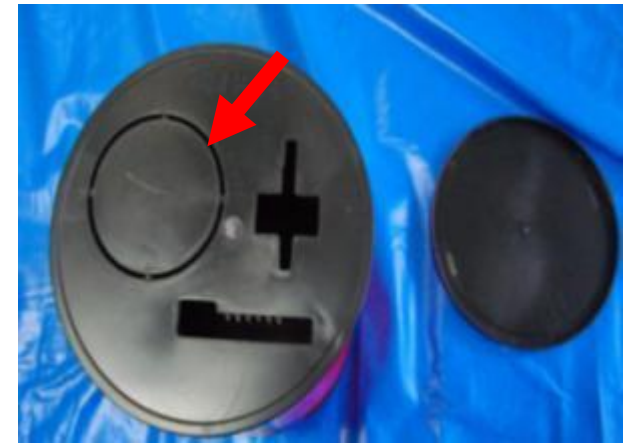
- เข็มฉีดยา
- หลอดยา
- หลอดแก้วแตก
- ขวดยาแตก
- Blood Lancet
- แผ่นสไลด์แก้ว
- Medicut
- ปروحแตก
- ฝาขวดโลหะ
- ใบมีดต่าง ๆ
- เข็มเย็บทุกชนิด

ปิดฝา

← ติดป้ายชื่อก่อนนำไปที่รวบรวมขยะ

(3.) ขยะอันตราย

หมายถึง ของมีคมที่อาจก่อให้เกิดอันตราย เช่น ไขมีด เข็มและวัสดุที่ทำจากแก้ว โลหะต่างๆ เศษกระจกแตก กระจกป้องกันสปาร์กไฟที่แตกเสียแล้ว แบตเตอรี่รถยนต์ ถ่านไฟฉายที่หมดอายุ กระจกยาฆ่าแมลง

ให้ใส่ภาชนะรองรับที่หนาและมีฝาปิด เช่น พลาสติก กล่องกระดาษ แล้วใส่ถุงดำโดยเขียนป้ายปิดว่า ขยะอันตราย

ขยะสารพิษ

- ☀ ถ่านไฟฉาย
- ☀ หลอดไฟนีออน
- ☀ แบตเตอรี่มือถือ
- ☀ ขวดสเปรย์ฉีดแมลงฯลฯ

บรรจุถุงพลาสติก/หนา

ขนย้ายและกำจัด
เช่นเดียวกับขยะไม่ติดเชื้อ

(4.) ขยะสารเคมี

หมายถึง ขยะที่ทำจากสารเคมีที่อาจเกิดอันตรายแก่ผู้ที่สัมผัส หรือสารที่ก่อให้เกิดความผิดปกติของร่างกายรวมทั้งการเกิดมะเร็ง เช่น สารปรอท

ขยะรีไซเคิล

แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. กระดาษ มัดรวบรวม
2. พลาสติกใส่น้ำดื่ม
3. แก้วบรรจุเครื่องดื่ม หรือถุงใส
4. โลหะ
5. อื่นๆ

- รวบรวมเป็นกลุ่มหรือใส่ถุง

- รวบรวมและจำหน่ายให้กับ
ผู้ประมูล

การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานขยะ

หมวกคลุมผม

เอี๊ยมยาว/หนา

MASK

รองเท้าน้ำยาง

ถุงมือยางยาว/หนา

ขั้นตอนการเคลื่อนย้าย

1. เคลื่อนย้ายโดยใช้รถเข็นสำหรับมูลฝอย ห้ามใช้ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ
2. กำหนดเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยให้เป็นลายลักษณ์อักษร
3. ล้างทำความสะอาดรถเข็นทุกวันหลังใช้งาน
4. รถเข็นต้อง ทำด้วยวัสดุที่มี ผิวเรียบ ผนังทึบป้องกันสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค / มีช่องระบายน้ำ
5. ล้างทำความสะอาดเรือนพักมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ขยะเพื่อป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล

 ล้างมือทุกครั้งก่อนหลังการปฏิบัติงาน

 ถ้ามีแผล ทำแผล ปิดพลาสติก

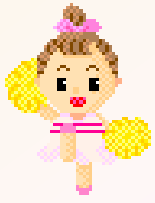
 สวมเครื่องป้องกันร่างกายให้ครบ ถูมือไม่มีรอยร้าว

 ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง

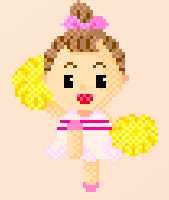
- เมื่อเสร็จภารกิจให้เปลี่ยนเสื้อผ้า

- อาบน้ำก่อนกลับบ้าน

 ตรวจสอบสุขภาพประจำปีและรับภูมิคุ้มกันโรค

แนวทางปฏิบัติในการกำจัดขยะ เพื่อการรับรองคุณภาพของโรงพยาบาล

1. แยกขยะให้ถูกประเภท และมีภาชนะรองรับที่เหมาะสม
2. จัดให้มีถังขยะภายในหอผู้ป่วยเท่าที่จำเป็น
3. ไม่จัดวางถังขยะไว้ใกล้ผู้ป่วย
4. มีที่พักขยะที่เหมาะสมไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค
5. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในการเก็บขยะ การขนส่ง การกำจัด จะต้องใช้เครื่องป้องกันร่างกายที่เหมาะสมและรักษาสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล
6. การกำจัดขยะจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่น ควันดำ น้ำเสีย
7. บุคลากรทุกระดับต้องทราบแนวทางกำจัดขยะ